Reacties en recensies

1. *Inleiding*

De twee banden van deel 10B van De Jongs seriewerk '*Het laatste jaar*' verschenen met een tussenpoos van driekwart jaar. Op 15 december 1981 werd de eerste openbaar gemaakt. De journalisten concentreerden zich op het relaas over de hongerwinter en over de Duitse terreurdaden in het Gelderse dorp Putten. Op 14 september 1982 lag de tweede band in de boekhandel. In de media kregen het optreden van het College van Vertrouwensmannen, de voedselhulp aan het bezette westen en de bevrijdingstocht van de geallieerde troepen de meeste aandacht.

De Jong had er bij de publikatie van zijn delen een gewoonte van gemaakt om op zijn persconferenties telkens ten minste een onderwerp met een opmerkelijke nieuwswaarde aan te geven. Bij de presentatie van de eerste band was dat de openbaarmaking van enkele verzetsdaden van Reinder Zwolsman, in de jaren '60 een bekend projectontwikkelaar te Scheveningen. Bij de verschijning van de tweede band liet De Jong weten dat de Duitse troepen in Nederland feitelijk niet op 5 mei, maar op 6 mei hadden gecapituleerd, zodat de bevrijding eigenlijk een dag te vroeg wordt gevierd.

2. *De auteur en zijn werk*

Bij het kiezen van de presentatiedata van zijn boeken heeft de auteur zich, zoals eerder gemeld, gericht naar de wekelijkse zendtijd van AVRO's tv-nieuwsrubriek *Televizier Magazine*. Telkens voor of kort na verschijning van een deel wijdde de eindredacteur Jaap van Meekren zijn Magazine geheel of gedeeltelijk aan De Jong. Over een dergelijke uitzending van *Televizier Magazine* schreef Cor van de Poel in de *Leeuwarder Courant* (15 september 1982):

> 'Natuurlijk zal niet iedereen zich kunnen vinden in De Jongs interpretaties en zullen zij fouten willen aanwijzen. Het is een onvermijdelijkheid bij zoveel hoofden en zoveel zinnen èn bij de omvang van het werk. Maar vast staat, dat deze geëngageerde geschiedschrijver naar eer en geweten heeft gewerkt en Nederland een duizenden bladzijden tellend monument nalaat.